

Blogs 24aug. Par vīziju s-bas izglītībai

Neskatoties uz ievērojamiem atjaunotās Latvijas valsts sasniegumiem 25 gadu laikā, ir atklājušies vairāki trūkumi sabiedrības integrācijas, veselības aizsardzības, izglītības, tiesiskuma un drošības jomās, kas rada nopietnas problēmas un prasa neatliekamus risinājumus. Mūsu nelielajā valstī katram iedzīvotājam ir liela vērtība, bet vispusīgi izglītotam un organizētam pilsonim – trīskārša vērtība. Valstiski svarīgs uzdevums ir vairot un palielināt šīs vērtības un izvirzīt to vairošanu par valsts attīstības stratēģiju. Tādēļ par valsts ilgtspējīgas attīstības aktuālo vīziju būtu izvirzāma progresīvas izglītības iespēju nodrošināšana visiem pilsoņiem – gan jaunatnei, gan pieaugušiem, ko pašlaik nevar sniegt IZM, NVO un zemessardze. Izglītības nozīmīgumu politiski represētie jaunībā īpaši novērtēja izsūtījumā Sibīrijā, kur par tās ieguves iespējām bija sīvi jācīnās, atkarojot savas tiesības. Mēs agri sapratām, ka alternatīva izglītībai var būt bezcerība un alkoholisms, kas nav pieņemami. Var likties, ka pašlaik, visiem pieejama interneta laikmetā, visas zināšanas, kas nepieciešamas vispusīgai izglītībai, var atrast internetā. Bet to nav viegli sasniegt, ja nav attiecīgu iemaņu, motivācijas un skaidra mērķa, kā arī nav valsts radītas iespējas iedzīvotājiem to paveikt. Tādēļ ieteicams sākumam nospraust sasniedzamus mērķus un tos 160 pedagogus, kurus paredzēts atbrīvot no darba skolu optimizācijas dēļ, pārorientēt uz pieaugušo izglītības organizēšanu.

Ir pārliecība, ka valdībai nodrošinot atbilstošas izglītības apguves iespējas un sekojot šīs vīzijas realizācijai, iespējams lielā mērā atrisināt iepriekš minētās problēmas. Un par tādu ceļu ieteicama būtu uz progresīvu izglītības saturu, brīvprātīgo iniciatīvu, sabiedrības integrāciju un savstarpēju palīdzību orientētas organizācijas izveide, kuras orientējošs nosaukums varētu būt: "Nāc līdžās, piedalies, pilnveidojies, darbojies, palīdzi!". Te liela nozīme būtu tādām zināšanu apguves sistematizācijas un atvieglošanas metodēm, ko plaši izmanto ārzemēs, bet Latvijas izglītības sistēmā un ikdienā vēl nelieto. Kā piemēru var minēt SVID metodi (spēki, vājumi, iespējas, draudi), kas lietojama jebkura mērķa sasniegšanai nepieciešama pat skolēniem.

Var rasties jautājums: kādēļ nepieciešama valsts atbalstīta sabiedriskā organizācija, kas balstās uz brīvprātīgumu, nevis pietiek ar kārtējo valstiskās vai nevalstiskās struktūras izveidi. Brīvprātīgums sevi pozitīvi perādījis zemessardzē. Izvērtējot Latvijas attīstības vēsturi izglītības aspektā var konstatēt, ka sabiedrības izglītības veicināšanai un motivēšanai vienmēr liela nozīme bijusi sabiedriskām organizācijām, kurās izglītības apguve saistīta ar brīvprātīgo darbu, dalībnieku savstarpējo izpalīdzību un solidaritāti. Kā šādas organizācijas var minēt:

1. Hernhūtiešus jeb brāļu draudzi (1730-45.gg), kas savā uzplaukumā aptvēra līdz 15 000 dalībnieku, sagādājot iedzīvotāju lasītprasmes uzplaukumu no 0,5% līdz 80% (to apspieda pēc carienes Elizabetes pavēles, reaģējot uz muižnieku sūdzībām par alkohola tirdzniecības straujo kritumu);
2. Latvijas aizsargu organizācija (1919-40.gg), kas aptvēra līdz 70 000 dalībnieku un kas bija toreizējās Latvijas mugurkauls; tā sastāvēja no turīgo, mazuļīgo un inteliģences šķirām, kurai blakus militārām aktivitātēm ievērojama loma bija biedru izglītošanā, sabiedriskām aktivitātēm un patriotisma audzināšanai; tādēļ okupācijas vara īpaši centās tos nomelnot, saucot par K. Ulmaņa varas rokaspuišiem.
3. Latviešu trimdas organizācija "Daugavas vanagi" (no 1945.g.), kas aptvēra līdz 15 000 biedru, galvenokārt latviešu leģionārus un to ģimenes locekļus, ar sabiedriskajām aktivitātēm un solidaritāti sekmējot latviskuma saglabāšanos ārzemēs un veicinot rietumvalstu labvēlību Latvijas atdzimšanai.

Balstoties uz iepriekš teikto var secināt, ka organizācijas ietvaros iegūstamās vispusīgās zināšanas un to apguves metodes ļautu ikvienam labāk rūpēties par savu veselību, drošību un valsts drošību kopumā, mazinātu emigrāciju, kā arī veicinātu integrāciju aicinot ikvienu līdzdarboties.